

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Kannanotto
8.6.2020
388/00.02.022.0220/2020

HEL 2019-008660, Hankenumero 0870_12

VETURITALLINPIHA, HSY:N KANNANOTTO ASEMAKAAVAMUUTOKSEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAAN

Keski-Pasila on suuressa muutoksessa. Historiallisen Veturitallinpihan alueen rooli Pasilan keskusta-alueen osana nousee merkittäväksi. Alueelle laaditaan asemakaava.

Tavoitteena on suunnitella tehokkaan Keski-Pasilan eteläosaan toiminnallisesti monipuolista aluetta, joka sisältää mm. Pasilan asukkaita sekä muita kaupunkilaisia palvelevan kaupunginosapuiston. Historiallisesti arvokkaiden veturitallien ja niiden piha-alueiden monipuolinen käyttö on suunnittelun lähtökohtana.

Keski-Pasilan osayleiskaavassa on esitetty lisärakentamisen määräksi 10 000 – 15 000k-m² alueen lounaiskulmaan. Lisärakentamisen kokonaismäärä voi olla myös tätä suurempi.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää kannanottonaan asiasta seuraavaa:

Alueella sijaitsee käytössä olevia vesihuoltolinjoja, jotka tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa ja kaavoituksessa. Mikäli asemakaavamuutos aiheuttaa muutostarvetta rakennetuille vesihuoltojärjestelmille, tulee ratkaisuja miettiä yhdessä HSY:n kanssa.

Muutosalueen lounaisosassa Nordenskiöldinkadun pohjoispuolella sijaitsee käytössä oleva viemäritunneli. Tunneli tulee merkitä asemakaavaan merkinnällä maanalainen tunneli ja kaavamääräyksenä tulee mainita, että louhinta ja rakentaminen tunnelin läheisyydessä tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että se ei aiheuta haittaa tai vahinkoa tunnelille.

Lisätietoja antaa alueinsinööri Roosa Silaste, etunimi.sukunimi@hsy.fi.

Triplan jätehuolto toteutetaan putkikeräysjärjestelmällä. Mikäli Keski-Pasilan alue liittyy jätehuollossa putkikeräykseen, alueelle tulisi järjestää putkikeräysjärjestelmän lisäksi myös korttelikohtaiset kierrätyspisteet siten, että kierrätyspisteiden suunnittelussa on huomioitu jätehuoltomääräysten asettamat vaatimukset jätteen kierrättämiseksi. Kierrätyspisteiden tulee olla riittävän tilavat tehokkaan jätehuollon ja harvempien tyhjennysrytmien mahdollistamiseksi ja informaatio jätetilöiden käytöstä tulee olla asukkaille selkeä.

Joulukuusien keräilyä varten täytyy nimetä paikka. Jos kiinteistön haltija haluaa lukita tai on lukinnut keräysvälineille johtavan reitin, on lukitus järjestettävä siten, että jätteiden noutaja voi avata lukituksen ”HSY:n jätehuolto” -avaimella tai HSY:lle luovutetulla koodilla. Lukituksessa on käytettävä HSY:n jätehuoltosarjaan sarjoitettua lukkoa. Putkilukon käyttö on luvanvaraista. Tarvittaessa lisätietoja ja opastusta voi kysyä HSY:n asiantuntijoilta”.

Lisätietoja antaa palvelupäällikkö Kati Siekkinen, etunimi.sukunimi@hsy.fi.

Raimo Inkinen
toimitusjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Kirjaamo Helsinki

Aihe: VL: Keski-Pasila, Veturitallinpiha, asemakaavan muutos
Liitteet: Veturitallinpiha_rajaus.pdf

Lähtettäjä: Pulkkinen Sakari <Sakari.Pulkkinen@hel.fi>
Lähetetty: perjantai 28. elokuuta 2020 12:57
Vastaanottaja: Kirjaamo Helsinki <helsinki.kirjaamo@hel.fi>
Aihe: VL: Keski-Pasila, Veturitallinpiha, asemakaavan muutos

Lähtettäjä: Vuokko Ville <Ville.Vuokko@vayla.fi>
Lähetetty: perjantai 15. toukokuuta 2020 16:26
Vastaanottaja: Pulkkinen Sakari <Sakari.Pulkkinen@hel.fi>
Aihe: VS: Keski-Pasila, Veturitallinpiha, asemakaavan muutos

Hei,

Väylävirastolla ei ole huomautettavaa tuon nähtävillä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman osalta. Lähinnä kysyisimme olisiko suunnittelualueetta mahdollista laajentaa itäänpäin niin, että tuo liitteen mukainen nykyisin asemakaavaton rata-alue veturitallien itäpuolella kaavoitettaisiin samalla rautatiealueeksi? Alueen ympärillä on vireillä useita asemakaavoja eikä rata-alue toistaiseksi sisälly mihinkään näistä.

Ystävällisin terveisin,
Ville Vuokko

Ville Vuokko
asiantuntija, maankäyttö
Väylävirasto, Väylien suunnitteluosasto
PL 33, 00521 Helsinki
Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki
puh. 029 534 3823
ville.vuokko@vayla.fi
www.vayla.fi

Lähtettäjä: Kirjaamo <kirjaamo@vayla.fi>
Lähetetty: keskiviikko 29. huhtikuuta 2020 13.11
Vastaanottaja: Vuokko Ville <Ville.Vuokko@vayla.fi>
Aihe: VL: Keski-Pasila, Veturitallinpiha, asemakaavan muutos

Hei.

Asialle annettu numero VÄYLÄ/3229/03.01.02/2020: Helsinki Keski-Pasila Veturitallinpiha, asemakaavan muutos
<https://asianhallinta.vayla.fi/group/asianhallinta/asianhallinta/-/case/26140003/26140042/view>

Reija

Lähtettäjä: KYMP Aska Kuulemiset <kymp.aska.kuulemiset@hel.fi>
Lähetetty: keskiviikko 29. huhtikuuta 2020 11.01

Kopio: Ksv Suunnitelmat kartalla <Ksv.Suunnitelmatkartalla@hel.fi>

Aihe: Keski-Pasila, Veturitallinpiha, asemakaavan muutos

Hei,

Ohessa Keski-Pasilan, Veturitallinpihan asemakaavan muutoksen saatekirje ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma 1488-00/20.

Ystävällisin terveisin

Kirsti Siltanen

Kirsti Siltanen
Kaavoitussihteeri

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö- ja kaupunkirakenne
Asemakaavoitus / Pohjoinen alueyksikkö
PL 58214, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI
(Käyntiosoite: Kansakoulukatu 3)

Puh. (09) 310 37306, 040-3341925

email: kirsti.siltanen@hel.fi

12.6.2020

Kaupunginmuseon lausunto Veturitallinpihan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2019-008660 T 10 03 03

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Veturitallinpihan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Museo on tutustunut oas-aineistoon, sekä katselmoinut paikalla. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma koskee Veturitallinpihan suunnittelualueutta Keski-Pasilan osayleiskaava-alueella korvaten osayleiskaavan osallisuus- ja arviointisuunnitelman Veturitallinpihan suunnittelualueen osalta. Asemakaava ja asemakaavan muutos koskee aluetta, joka rajautuu Pohjoisessa Veturitallinkujaan, Lännessä Veturitiehen, Idässä päärataan sekä sen alittavaan osuuteen ja Etelässä Eläintarhan urheilupuistoon.

Tavoitteena on suunnitella tehokkaan Keski-Pasilan eteläosaan toiminnallisesti monipuolista aluetta, joka sisältää mm. Pasilan asukkaita sekä muita kaupunkilaisia palvelevan kaupunginosapuiston. Historiallisesti arvokkaiden veturitallien ja niiden piha-alueiden monipuolinen käyttö on suunnittelun lähtökohtana. Yksiselitteistä tavoitetta alueen käytöstä, luonteesta ja vapaa-alueiden sekä lisärakentamisen määrästä ei vielä ole. Tavoitteena on määrittää vuorovaikutteisesti kokonaisnäkemys Veturitallinpihan alueen kehittämiseksi. Alueen lisärakentamisen luonne, määrä, sisältö ja paikat asumiseen, työpaikkoihin, harrastustoimintaan ja virkistykseen sekä kaupunginosapuiston ja vapaa-alueiden laajuus toimintoihin määrittävät vuorovaikutteisen kaavoitusprosessin kulussa.

Suunnittelun eteneminen lopulliseksi asemakaavaksi edellyttää monipuolista ja laaja-alaista ideointia, jonka osana voi olla myös kokeellinen väliaikaiskäyttö alueella. Veturitallinpihalla on kaikki edellytykset olla Keski-Pasilan eloisa sydän ja vetovoimainen alue myös kauempaa saapuville. Tavoitteena on määrittää vuorovaikutteisesti kokonaisnäkemys Veturitallinpihan alueen kehittämiseksi, toiminnoille ja yhteyksille pitkällä aikavälillä. Ensimmäisessä vaiheessa tähdätään suunnitteluperiaatteiden laatimiseen.

Keski-Pasilan osayleiskaavassa on esitetty lisärakentamisen määräksi 10 000 – 15 000k-m² alueen lounaiskulmaan. Lisärakentamisen koko-

12.6.2020

naismäärä voi olla myös tätä suurempi. Suunnittelussa huomioidaan alueen kulttuurihistoria rakennuksineen, kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset ja ympäristön ominaispiirteet suojellaan. Raideliikenteen huollon tarpeet selvitetään, ja samalla on aktiivisesti etsittävä myös uusia ratkaisuja ja paikkoja huollon tilatarpeiden ratkaisemiseksi tulevaisuudessa siten, että alueen monipuolista ja avointa käyttöä voidaan parhaiten edistää.

OAS:n esittelytekstissä erityisen tärkeänä pidetään alueen luonnetta; ”Rouhea Veturitallinpiha nojaa karheasti historiaan, maanläheisyyteen ja toiminnallisuuteen”.

Lisäaineistona on Tuomo Näräsen laatima diplomityö ”Fredikan uusi ratiapiha”, joka sisältää monipuolisen koosteen lähtötiedoista.

Pasilan veturitallien ympäristö on maamme ensimmäisen teollistamisvaiheen aikakauden erikoislaatuinen ja voimakasilmäinen ympäristökokonaisuus. Suunnittelualue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Alue kuuluu Museoviraston RKY 2009-kohdeluetteluun Pasilan veturitallit, konepaja ja SOK:n teollisuuskorttelit. Alue on myös suurimpia Helsingin kantakaupungin asemakaavoittamattomia alueita.

Se ettei kaavalla ole vielä yksiselitteistä tavoitetta, antaa hyvän lähtökohdan alueen kokonaisvaltaiselle kehittämiselle ja kehittämisen reunaehtojen määrittelylle. Museo nostaa esille OAS-tekstissä esiintyneet alueen luonnetta määrittävät termit rouhea ja karhea, joita tulee kaavoituksellisina mahdollisuuksina avata ja jotka tulee ottaa huomioon suunnitteluperiaatteiden laadinnassa.

Tuomo Närän vuonna 2014 tekemä diplomityö antaa hyvän lähtökohdan suunnitteluperiaatteiden laatimiseen. Työssä on kartoitettu alueen teollista rakennetta yksityiskohtineen ja materiaaleineen, joka on keskeistä alueen luonteen määrittelyssä. Diplomityötä olisi hyvä päivittää alueen nykytilaan ja samalla tarkentaa yksityiskohtien historiallista luonnetta, selvittämällä mahdollisimman tarkasti alueella olevien elementtien kerroksellisuutta, ts. milloin nykyinen raiteisto, kääntöpöydät, valaistus, aidat ja muut yksittäiset elementit on toteutettu.

Suunnitteluperiaatteissa olisi hyvä myös selvittää alustavasti alueella olevan irtaimiston – tärkeimpänä raiteilla sijaitseva ”museokalusto” – kehittämismahdollisuudet. Näiden rouheaa ympäristöä -paikan tekstuuria- määrittävien pienempien elementtien selvittäminen auttaa suunnittelemaan asemakaavan kehittämisen ja käytön reunaehtoja.

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

12.6.2020

Museo korostaa, että raiteisto on keskeinen alueen synnyttänyt ja historiallista luonnetta määrittävä elementti, ja suunnitteluperiaatteissa tulee kiinnittää huomiota millä laajuudella ja tasolla raiteistoa on syytä vaalia, ja millaista uutta käyttöä raiteille on mahdollista kehittää.

Museo esittää, että kaavoitusprosessissa voisi tutkia DIVE-kulttuuriympäristön analyysin soveltamista. Ks.
<https://www.museovirasto.fi/uploads/Arkisto-ja-kokoelmapalvelut/Julkaisut/opas-dive-menetelman-kayttoon.pdf>

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

10.6.2020

Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto Pasilan, Veturitallinpihan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1488-00/20

HEL 2019-008660 T 10 03 03

Sosiaali – ja terveystoimiala pyytää huomioimaan ikääntyneiden palveluasumisen tarpeen alueella. Tätä tarkoitusta varten voisi arvioida onko mahdollista varata kaavassa AKS-tontti tai tonttiryhmä jonka rakennusoikeus olisi n. 10 000-15 000 kem². Perusteena tähän ovat ikäihmisten määrän kasvu, alueen saavutettavuus Pasilan rautatieaseman vieressä sekä Eläintarhan ulkoilualueen läheisyys.

Lisätiedot

Anne Jaakkola, arkkitehti, puhelin: 310 24504
anne.jaakkola(a)hel.fi

Juha Jolkkonen
sosiaali- ja terveystoimialan
toimialajohtaja

Tiina Mäki
hallintojohtaja

Helsingin kaupunki
Kirjaamo
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Kannanotto
10.06.2021
795/00.02.022.0220/2021

HEL 2019-008660
Hankenumero 0870_12

VETURITALLIN SUUNNITTELUPERIAATTEET, HSY:N KANNANOTTO ASEMAKAAVAN MUUTOKSEEN

Keski-Pasilan Veturitallinpihalle laaditaan suunnitteluperiaatteet ohjaamaan alueen tulevaa asemakaavoitusta. Periaatteissa luodaan suuntaviivoja tulevaisuuteen ja tarkempaan suunnitteluun.

Keski-Pasila on suuressa muutoksessa. Ratapiha-aluetta on poistunut, Veturitie on rakennettu, keskustakortteli (Tripla) on valmistunut, Ratapihakortteleita rakennetaan ja Läntistä tornialuetta kaavoitetaan. Kontrastina kaikelle uudelle huomion kohteeksi nousee Pasilan historiaa henkivä Veturitallinpiha, jossa on edelleen laaja alue ratapihatoiminnoille.

Tavoitteena on suunnitella tehokkaan Keski-Pasilan eteläosaan toiminnallisesti monipuolista aluetta, joka sisältää mm. Pasilan asukkaita sekä muita kaupunkilaisia palvelevan kaupunginosapuiston. Historiallisesti arvokkaiden veturitallien ja niiden piha-alueiden monipuolinen käyttö on suunnittelun lähtökohtana.

Suunnitteluperiaatteissa on esitetty myös lisärakentamista alueen eteläosaan (Veturitien ja Nordenskiöldinkadun kulma sekä Nordenskiöldinkadun eteläpuoli).

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää kannanottonaan asiasta seuraavaa:

Vesihuolto

Alueella sijaitsee käytössä olevia vesihuoltolinjoja, jotka tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa ja kaavoituksessa. Mikäli asemakaavamuutos aiheuttaa muutostarvetta rakennetuille vesihuoltojärjestelmille, tulee ratkaisuja miettiä yhdessä HSY:n kanssa.

Muutosalueen lounaisosassa Nordenskiöldinkadun pohjoispuolella sijaitsee käytössä oleva viemäritunneli. Tunneli tulee merkitä asemakaavaan merkinnällä maanalainen tunneli ja kaavamääräyksenä tulee mainita, että louhinta ja rakentaminen tunnelin läheisyydessä tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että se ei aiheuta haittaa tai vahinkoa tunnelille.

Lisätietoja antaa alueinsinööri Roosa Silaste, etunimi.sukunimi@hsy.fi.

Jätehuolto

Pääkaupunkiseudun jätehuollossa noudatetaan Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiä. Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräykset koskevat kaikkia Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan sekä Kirkkonummen asukkaita sekä HSY:n järjestämän jätehuollon piiriin kuuluvia muita toimijoita. Kaikki asumisessa syntyvä jäte on kuntavastuullista jätettä ja sen keräys kuuluu HSY:lle. Kiinteistön haltijan vastuulla on jätteiden keräyspaikan järjestäminen. Keräyspaikkaan tulee voida sijoittaa jätehuoltomääräysten mukainen riittävä määrä jäteastioita tai muita keräysvälineitä. Riittävällä määrällä tarkoitetaan kiinteistöllä syntyvään jätemäärään, sekä erilliskeräysvelvoitteeseen ja tyhjennysväliin suhteutettua kapasiteettia. Keräysvälineiden ja niiden tyhjennystarpeen tulee sopia HSY:n alueella järjestämään jätteenkeräykseen. HSY ei vaadi jätehuoltoreitin lukitsemista. Mikäli kiinteistön haltija haluaa lukita keräysvälineille johtavan reitin, on lukitus järjestettävä siten, että jätteiden noutaja voi avata lukituksen ”HSY:n jätehuolto” -avaimella tai HSY:lle luovutetulla koodilla. Lukituksessa on käytettävä HSY:n jätehuoltosarjaan sarjoitettua tuplapesälukkoa.

Oletettavasti Veturitallinpihan jätehuolto toteutetaan putkikeräysjärjestelmällä. Pyydämme ystävällisesti huomioimaan, että alueelle tulisi järjestää putkikeräysjärjestelmän lisäksi myös korttelikohtaiset kierrätyspisteet siten, että kierrätyspisteiden suunnittelussa on huomioitu jätehuoltomääräysten asettamat vaatimukset jättepisteen järjestämiselle, sekä yllä mainitut asiat.

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuoltomääräyksiin voi tutustua tarkemmin HSY:n verkkosivuilla. Tarvittaessa lisätietoja jätehuoltomääräyksistä ja opastusta jätehuollon suunnittelussa voi kysyä HSY:n asiantuntijoilta.

Yhteishenkilö palvelupäällikkö Kati Siekinen puh. 050 5283979.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Pekka Hänninen
vs. toimitusjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi HSY:n kirjaamo

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Puh. 09 1561 2110, Y-2274241-9, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HSY, Tfn 09 1561 2110, FO-2274241-9, www.hsy.fi

10.06.2021

410/10.02.03/2020
[Asemakaavan muutos,
Keski-Pasila,
Veturitallinpiha]**Helsingin kaupunki**

Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö- ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus
Asemakaavoitus
Pasila
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Viite

Lausuntopyyntönnö 3.5.2021
HEL 2019-00860 t 10 03 03
Hankenumero 0870_12

Lausunto Keski-Pasilan Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteista

Keski-Pasilan Veturitallinpihalle laaditaan suunnitteluperiaatteet ohjaamaan alueen tulevaa asemakaavoitusta. Periaatteissa luodaan suuntaviivoja tulevaisuuteen ja tarkempaan suunnitteluun. Suunnitteluperiaatteet ei ole oikeusvaikutteinen kaavataso yleiskaavan ja asemakaavan tavoin, vaan ne ohjaavat kaupungin sisäisenä ohjeena alueen asemakaavoitusta ja muuta kehittämistä. Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteista päättää kaupunkiympäristölautakunta.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Veturitallinpiha sijaitsee Pasilan voimakkaasti kehittyvän kaupunginosan keskellä, Keski-Pasilaan suunnitellun tornialueen eteläpuolella sekä kaupungin itä- ja länsipuoliskojen välissä. HSL on lausunut Veturitallinpihan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, ja lausunnon periaatteet pätevät edelleen.

Veturitallinpihan sijainti Pasilan kainalossa tarjoaa mahdollisuuksia yhtenäisen kaupunkialueen muodostamiseksi sekä kaupunkiympäristön parantamiseksi. Pasilan toistaiseksi toisistaan irralliseksi muotoutuneiden osa-alueiden välisten yhteyksien nykytilaa heikentävät laaja ratapiha sekä muut mittavat liikennealueet. Myös kaupunginosan puoliskot yhteen kytkevä silta muodostaa suunnittelualueen näkökulmasta tarkasteltuna erityisen estevaikutuksen.

Kaava-alueen suunnitteluratkaisuilla on mahdollista parantaa sekä kaupunginosan sisäistä koheesiota, että myös kytkeä Pasila tiiviimmin

10.06.2021

410/10.02.03/2020
[Asemakaavan muutos,
Keski-Pasila,
Veturitallinpiha]

ympäröivään kaupunkikudelman. Keskeisenä tekijänä on loogisten, esteettömien sekä liikkujille yksinkertaisten ja riittävän vaivattomien kävelyn ja pyöräilyn reittien suunnittelu ja toteutus. Suunnittelualueen kytkeytymistä joka ilmansuuntaan tulisikin pyrkiä edistämään: pohjoispuolella Triplan, Pasilan aseman sekä Pasilan siltatason suuntaan, idän ja lännen kaupunginosien väliille sekä etelään Eläintarhan puistoalueen luonnollisena jatkeena.

Veturitallinpihan alueen kehittäminen tapahtuma-alueeksi sekä kaupunginosapuistoksi on kannatettavaa. Alue sijaitsee mittavan joukkoliikennetarjonnan ympäröimänä ja on erinomaisesti saavutettavissa kaikkialta seudulta. Jatkokehityksessä onkin varmistuttava suunnittelualueen sekä joukkoliikenteen asemien ja pysäkkien välisten yhteyksien laadusta ja sujuvuudesta, jotta erityisesti tapahtumien aikaan joukkoliikenteen palvelutaso näyttäytyy houkuttelevana.

Lisätietoja lausunnosta antaa joukkoliikennesuunnittelija Sakari Metsälampi (etunimi.sukunimi@hsl.fi) ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on liikennesuunnittelija Teija Visa (etunimi.sukunimi@hsl.fi).

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Mika Nykänen
toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 10.6.2021. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.

11.6.2021

Kaupunginmuseon lausunto Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteista

HEL 2019-008660 T 10 03 03

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteista. Museo on tutustunut periaatteisiin, sekä katselmoinut paikalla. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Keski-Pasilan Veturitallinpihalle laaditaan suunnitteluperiaatteet ohjaamaan alueen tulevaa asemakaavoitusta. Periaatteissa luodaan suunta- viivoja tulevaisuuteen ja tarkempaan suunnitteluun. Suunnitteluperiaatteet eivät ole oikeusvaikutteinen kaavataso yleiskaavan ja asemakaavan tavoin, vaan ne ohjaavat kaupungin sisäisenä ohjeena alueen asemakaavoitusta ja muuta kehittämistä. Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteista päättää kaupunkiympäristölautakunta.

Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteissa ”Sadan vuoden unesta keskusta-alueeksi” on tarkoituksena luoda strateginen visio ja esittää suuntaviivat vetovoimaisen, puistomaisen ja monipuolisen keskusta-alueen luomiseksi tornialueen edustalle.

Suunnitteluperiaatteiden yleiset tavoitteet ovat;

1. Veturitallinpiha on pääosin julkista ja kaikille avointa tilaa.
2. Alueen keskeinen osa on toiminnallisesti ja fyysisesti monimuotoinen kaupunginosapuisto tai -piha, jota käytetään aktiivisesti osana arkielämää.
3. Ratapiha- ja huoltotoiminnot suunnitellaan toiminnan kannalta riittävinä, mutta nykyinen aluevaraus ja tekniset ratkaisut päivitetään vastaamaan keskustamaiseksi muuttuvaa keski-Pasilaa.
4. Rakennettu kulttuuriympäristö huomioidaan suunnittelussa ja rautatiehistorian tulee näkyä ja olla koettavissa konkreettisesti alueella.
5. Veturitallinpiha on turvallinen, sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti monipuolinen eri ikäryhmille sopiva paikka.
6. Alueen olemassa olevaa sosiaalista pääomaa, joka koostuu kansalais- ja harrastustoiminnasta sekä kulttuurin ja luovan työn keskittymäs-

11.6.2021

tä, tulee vahvistaa ja monipuolistaa harkiten, rakennuksia ylikorjaamatta.

7. Veturitallinpiha on luonteeltaan pienimittakaavainen ja matala hahmottuen Pasilan suurmaisemassa laaksomaisena alueena tulevan tornialueen edustalla.

8. Veturitallinpiha on orgaaninen ja vaihteittain kehittyvä, karheasta teollisesta identiteetistä ammentava, sitä säilyttävä ja tulevaisuuden toimintojen suhteen muuntautumiskelpoinen.

9. Veturitallinpihan rakentamisessa ja kehittämisessä tulee vahvistaa alueen luonnetta ja säilyttää monipuolinen tilallisuus, johon kuuluu nykyisen ratapiha-alueen pohjois-eteläsuuntainen avaruus ja näkymät sekä rakennusten väleihin jäävien paikkojen vaihtelevuus, pienimittakaavaisuus ja intiimiyys.

10. Alueelle ei tule hierarkista katuverkkoa ja liikennemuotojen erotte-lua, ajoneuvoliikenne on pelkästään huoltoajoa. Liikkuminen tapahtuu pääosin jalan ja polkupyörällä.

11. Orsi- ja pohjavesien säilyminen turvataan

Suunnitteluperiaatteiden yleiset tavoitteet ovat kulttuuriympäristön näkökulmasta voittopuolisesti kannatettavia, mutta samalla eri tavoitteiden sovittaminen on haasteellista. Varsinkin tavoitellun ”karhean teollisen identiteetin” sekä turvallisuuskysymyksiensä osalta tyydyttävän ratkaisun löytäminen molemmista lähtökohdista käsin on hankalaa.

Tämä ristiriita konkretisoituu alueen raiteiston säilyttämiskysymyksessä. OAS-lausunnessaan museo korosti, että raiteisto on keskeinen alueen synnyttänyt ja historiallista luonnetta määrittävä elementti, ja suunnitteluperiaatteissa tuleekin kiinnittää huomiota millä laajuudella ja tasolla raiteistoa on syytä vaalia, ja millaista uutta käyttöä raiteille on mahdollista kehittää.

Suunnitteluperiaatteissa todetaan, että ratapiha-alueen laajuus on aluetta voimakkaasti määrittävä asia. Tulevaisuuden tavoitteena tulee olla raidealueiden vaihteittainen supistaminen. Tämä voi tapahtua raiteiden lyhentämisellä pohjoispäästä alkaen, jolla luodaan mahdollisuuksia avata julkista tilaa Veturitallien yhteyteen hyvin saavutettavaan paikkaan. Raiteiden pituuksien riittävyys luo omat haasteensa, vaikka huoltokalusto voinee toimia lyhyemmälläkin raiteilla. Lisäksi todetaan, että kaupunginosapuistossa raiteita säilytetään mahdollisuuksien mukaan ja tutkitaan, voiko puistoalueella säilyttää poikkeustapauksia varten huoltoraiteita siten, että niitä ei tarvitse aidata.

11.6.2021

Museo mielestä on hyvä, että tunnistetaan raiteiston arvo, samalla kun tunnistetaan niiden olemassaoloon liittyvät kehittämisen haasteet.

Koska paikan teollishistoriallinen rouheus on eräs suunnitteluperiaatteiden kantavia periaatteita, olisi museo kaivannut enemmän niiden yksittäisten varikkoelementtien (esim. kääntöpöydät, valaistus ja aidat) tunnistamista, josta tämä rouheus muodostuu. Myöskään raiteilla sijaitsevan ”museokaluston” kehittämismahdollisuuksia suunnitteluperiaatteet eivät tarkastele.

Näiden elementtien yksityiskohtainen sanallistaminen suunnitteluperiaatteisiin helpottaisi samalla näiden miljöönnä kannalta tärkeiden, mutta helposti uhanalaisten osien tunnistamista kaavaprosessin eri vaiheissa.

Tavoitteissa olevia termejä, kuten rakennusten ”ylikorjauksen” välttäminen sekä tilojen ”alimäärittynisyys” tulisi avata tarkemmin, jotta löydetään eri viranomaisaloilta yhteinen näkemys ja tahtotila, millä keinoilla näihin tavoitteisiin päästään.

Kaava-alueeseen kuuluva, mutta suunnitteluperiaatteiden kannalta erillinen Nordenskiöldinkadun eteläpuoleinen osa-alue, ja sillä sijaitseva pysäköintialue voi tavoitteissa muuntua tehokkaaksi korttelialueeksi. Tämän alueen tehokkuuden vaikutuksen arviointia tulee tarkastella myös viereisen Eläintarhan alueen näkökulmasta.

Muilta osin kaupunginmuseolla ei ole Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteisiin huomautettavaa.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Johanna Björkman
ts. kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2.4.2024

MV/00387/2024

1 (3)

Viite

Asia HELSINKI, Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteet 2024

Museovirasto on perehtynyt suunnitteluperiaatteisiin ja antaa lausuntoon seuraavan.

Keski-Pasilan alue on suuressa muutoksessa niin mittakaavallisesti kuin toiminnallisestikin. Historiallinen rautatieympäristö muodostaa alueelle juurevan paikan, joka kertoo konkreettisesti alueen menneisyydestä. Tämä on hyvin ymmärretty suunnitteluperiaatteissa.

Historiallisesti arvokkaiden veturitallien ja niiden piha-alueiden monipuolinen käyttö on otettu ansiokkaasti suunnittelun lähtökohdaksi. Suunnittelussa on tarkoitus huomioida alueen kulttuurihistoria rakennuksineen sekä alueella jo oleva sosiaalinen pääoma ja toiminnallisuus.

Lähtökohdissa on tuotu esille rautatieympäristön ominaispiirteitä ja merkityksiä, status rautatiesopimuskohteena ja osana valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä ”Pasilan veturitallit, konepaja ja SOK:n teollisuuskorttelit” sekä alueen kulttuurihistoriaan liittyvät selvitykset. Historialliset rakennukset suojellaan ja niiden läheisyys rauhoitetaan tehokkaalta rakentamiselta.

Uutta rakentamista alueelle on kaavailtu n. 58 000 kem². Olemassa oleva ja säilyvä rakennuskanta on n. 13 000 kem². Rakentaminen ja tehokkuuden määrittely tarkentuu asemakaavoituksen yhteydessä. Tehokkaampi rakentaminen sijoittuu Veturitien ja Nordenskiöldinkadun reunoille.

MUSEOVIRASTON KANTA

Historiallinen miljöö on otettu hienosti kehittyvän alueen lähtökohdaksi, identiteettitekiäjäksi ja kaupunkielämän kokoavaksi keskiöksi.

Pasilan aseman puoli rakentuu hyvin tiiviiksi ja korkeaksi aivan Veturitallinpihan historiallisten rakennusten tuntumassa. Etelä on siten se suunta, johon alue hengittää. Alueen eteläosan tehokkaamman rakentamisen osalta on tärkeää huolehtia siitä, että historiallinen Veturitallipiha ei jää suurten rakennusten katveeseen ja varjoon. Lintuperspektiivistä esitettyjen havainnekuvien perusteella rakentaminen vaikuttaa suhteellisen maltilliselta. Suunnitelmien tarkentuessa muodostuvia

kaupunkitiloja ja näkymiä sekä uuden yhteensovittamista olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen on tarpeen tutkia huolellisesti kaupunkilaisen tasolta.

Rakennusten säilyminen on turvattava suojelun ohella siten, että niille ei koidu välillistä vahinkoa esim. perustusolojen muutosten tai rakennusaikaisen tärinän, louhinnan tms. seikkojen vuoksi. Riskit on arvioitava ja suojaustoimet suunniteltava huolella. Rakennusten suojelun ohella on otettava huomioon myös mahdolliset laitteet, rakenteet ja pinnat.

Alueen olemassa olevan ja uuden rakentamisen yhteensovittamisessa tärkeää on erityisesti se, miten se tapahtuu ihmisen kokemuksen kannalta olennaisella maantasolla ja rakennusten katutasolla. Alueen rosaisuus ei saisi kuitenkaan kadota liian valmiiksi suunniteltuun. Veturitalleille kehkeytyneelle kaupunkitoiminnalle tulisi olla jatkossakin paikkansa alueella.

Alueen uudistuessa tulisi taata myös se, miten luodaan edellytykset historiallisten rakennusten aktiiviselle käytölle sekä tarvittaville peruskorjauksille.

Yksikön päällikkö

Sirkkaliisa Jetsonen

Erikoisasiantuntija

Elisa El Harouny

Liitteet

Jakelu Helsingin kaupunki/Kaupunkiympäristön toimiala

Tiedoksi Helsingin kaupunginmuseo / Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/00387/2024

HELSINKI, Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteet 2024

Asiakirja / Dokument / Document

MV/00387/2024-2

HELSINKI, Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteet 2024

Signed By:El Harouny Elisa 91288978R
Signed at:2024-04-04 17:32:44 +02:00
Reason:I approve this document

Signed By:Jetsonen Sirkka 91320259T
Signed at:2024-04-05 08:22:51 +03:00
Reason:I approve this document

8.4.2024

Kaupunginmuseon lausunto Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteista 2024

HEL 2019-008660 T 10 03 03

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Veturitallinpihan suunnitteluperiaatteista. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta, ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Keski-Pasilan Veturitallinpihalle laadittiin suunnitteluperiaatteet vuonna 2021. Kaupunkiympäristölautakunta palautti suunnitteluperiaatteet uudelleen valmisteltavaksi ”sitien, että suunnittelun lähtökohta on kanta-kaupungille tyypillinen rakennustiheys, huomioiden samalla alueen kulttuuriarvot, nykyisen käytön esiin nostamat mahdollisuudet, tapahtumatoiminnan ja yöaikaiset kulttuuripalvelut.” Nyt uudelleen laaditut suunnitteluperiaatteet noudattavat pääsisällöltään vuoden 2021 suunnitteluperiaatteita, mutta rakentamisen määrää on lisätty alueen pohjois- ja eteläosissa. Sanalliset periaatteet ja aluekuvaukset on päivitetty vastaamaan lautakunnan palautuksen muotoilua.

Aiemmassa lausunnossaan suunnitteluperiaatteista museo totesi, että suunnitteluperiaatteiden yleiset tavoitteet ovat kulttuuriympäristön näkökulmasta voittopuolisesti kannatettavia, mutta samalla eri tavoitteiden sovittaminen on haasteellista. Varsinkin tavoitellun ”karheen teollisen identiteetin” sekä turvallisuuskysymyksien osalta tyydyttävän ratkaisun löytäminen molemmista lähtökohdista käsin on hankalaa. Tämä ristiriita konkretisoituu alueen raiteiston säilyttämiskysymyksessä. Raiteisto on keskeinen alueen synnyttänyt ja historiallista luonnetta määrittävä elementti, ja suunnitteluperiaatteissa tulee kiinnittää huomiota millä laajuudella ja tasolla raiteistoa on syytä vaalia, ja millaista uutta käyttöä raiteille on mahdollista kehittää. Koska paikan teollishistoriallinen rouheus on eräs suunnitteluperiaatteiden kantavia periaatteita, olisi museo kaivannut enemmän niiden yksittäisten varikkoelementtien (esim. kääntöpöydät, valaistus ja aidat) tunnistamista, josta tämä rouheus muodostuu. Myöskään raiteilla sijaitsevan ”museokaluston” kehittämismahdollisuuksia suunnitteluperiaatteet eivät tarkastele. Näiden elementtien yksityiskohtainen sanallistaminen suunnitteluperiaatteisiin helpottaisi samalla näiden miljöönnä kannalta tärkeiden, mutta helposti uhanalaisten osien tunnistamista kaavaprosessin eri vaiheissa. Tavoitteissa olevia termejä, kuten rakennusten ”ylikorjauksen” välttäminen sekä tilojen ”alimäärittyneisyys” tulisi avata tarkemmin, jotta löydetään eri viranomaistahoilta yhteinen näkemys ja tahtotila, millä keinoilla näi-

8.4.2024

hin tavoitteisiin päästään. Kaava-alueeseen kuuluva, mutta suunnitteluperiaatteiden kannalta erillinen Nordenskiöldinkadun eteläpuoleinen osa-alue, ja sillä sijaitseva pysäköintialue voi tavoitteissa muuntua tehokkaaksi korttelialueeksi. Tämän alueen tehokkuuden vaikutuksen arviointia tulee tarkastella myös viereisen Eläintarhan alueen näkökulmasta.

Suhteuttaen nähtävillä olevia periaatteita museon aiempaan lausuntoon, ovat suunnitteluperiaatteet otsikkotasolla pysyneet näennäisen samoina, sen sijaan periaatteiden sisältöihin on tullut heikennyksiä kulttuuriympäristön näkökulmasta.

Kaupunginosapuisto on supistunut puistopihaksi, eikä puistoalueen käyttömahdollisuutta museojunan liikennealueena enää tutkita. Veturitallinpihan rakentamisessa ja kehittämisessä ei enää korosteta alueen luonteen vahvistamista, eikä rakennusten väleihin jäävien paikkojen vaihtelevuutta, pienimittakaavaisuutta ja intiimiyttä. Aiempi tapahtumarakennus on muuttunut hybridikortteliksi. Myös ratahuoltokorttelin ja eteläisen huvilan ympäristön kaavaillaan aiempaa tehokkaampaa rakentamista

Museo korostaa, että suunnittelualue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt edustavat maamme kehitysvaiheita ja ovat historian kuvastajia. Kyse on perinteen säilyttämisestä ja alueiden kehittämisestä niiden arvoja vahvistavalla ja niihin sopeutuvalla tavalla. Tavoitteena on valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen rakenteen, kylä- ja kaupunkikuvan sekä alueilla jo olevien rakennusten ja ympäristön turvaaminen sekä mahdollisen täydennysrakentamisen ja muiden muutosten sopeuttaminen kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin.

Esillä olevat suunnitteluperiaatteet ovat aiempaa enemmän ristiriidassa alueen teollisuus- ja liikennehistorian sekä kulttuuriympäristöarvojen kanssa. Varsinkin alueelle kaavailtu tehokkaampi rakentaminen ei ota huomioon alueen kulttuuriympäristön ominaisluonnetta ja erityispiirteitä.

Ottaen huomioon, että alueen kaupunkirakenne ympärillä tiivistyy ja lähiympäristön asukas- ja työpaikkamäärä kasvaa voimakkaasti. Tämän kuvittelisi indikoivan myös kansalaisten tarpeelle puistomaiseen teollisuushistorialliseen ympäristöön, jonka potentiaali liian tehokkaalla rakentamisella tuhotaan.

Suunnitteluperiaatteita tulisi kehittää enemmän paikan ainutlaatuisen historian ja tämän historian synnyttämien elementtien pohjalta, joiden tulisi vahvemmin reunaehtoistaa tulevaa suunnittelua.

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

8.4.2024

Museo esittää aiemman lausuntonsa mukaisesti, että suunnitteluperiaatteissa tulisi kattavammin tutkia mahdollisuuksia, miten alueen tavoiteltuun ”karheen teollisen identiteettiin” ja ”teollishistorialliseen rouheuteen” päästään. Tämän lisäksi kaava-alueeseen kuuluvaa Nordenskiöldinkadun eteläpuoleisen osa-alueen tehokkuuden vaikutuksen arviointia tulee tarkastella myös viereisen Eläintarhan alueen näkökulmasta.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö